

Hogyan részesülhetnek a kedvezményezettek a személyi jövedelemadó 1 százalékából? 2019.

A személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint¹, külön törvényben² meghatározott módon és feltételekkel minden adófizetőnek minden évben lehetősége van arra, hogy az összevont adóalapjának a kedvezmények levonása után ténylegesen megfizetett adójából 1-1 százalékot az általa meghatározott egy-egy kedvezményezett javára juttasson. Kedvezményezettet két csoportból lehet választani, de mindegyikből csak egyet-egyét, azaz sem az egyik, sem a másik 1 százalék nem osztható meg, de nem is vonható össze.

1. A kedvezményezettek egyik csoportját a 2019. rendelkező évre előzetesen regisztrált egyesületek, alapítványok, közalapítványok, színházak, múzeumok, felsőoktatási intézmények és más, a törvény által egyedileg felsorolt szervezetek alkotják.

Ide tartoznak:

- **egyesületek**³ (kivéve ebből a pártokat, a biztosító egyesületeket, továbbá a munkaadói és a munkavállalói érdekképviselőket)
- **alapítványok, közalapítványok,**
feltéve, ha bírósági nyilvántartásba vételük a 2016. év előtt már jogerőre emelkedett, székhelyük belföldön van és nyilatkozatuk szerint közhasznú tevékenységet folytatnak.

Ugyancsak ebben a körben lehet rendelkező nyilatkozatot adni a törvényben felsorolt következő kedvezményezetteknek

- Magyar Tudományos Akadémia;
- az országos közgyűjtemények⁴;
- a következőkben felsorolt intézmények:
 - Magyar Állami Operaház,
 - Magyar Országos Levéltár,
 - Országos Széchényi Könyvtár,
 - Neumann János Multimédia Központ és Digitális Könyvtár;
- országos szakmúzeumok;
- az a könyvtári, levéltári, múzeumi, egyéb kulturális, illetve alkotó- és előadó-művészeti tevékenységet folytató szervezet, amely a rendelkező nyilatkozat évének első napja előtti három év valamelyikében a helyi önkormányzattól, az országos, illetve a helyi kisebbségi önkormányzattól vagy a központi költségvetéstől egyedi támogatásban részesült és nem tartozik a felsorolt kategóriákba;

¹ A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 45. §.

² A személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXVI. törvény (továbbiakban: Szftv.).

³ Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (továbbiakban Civil. tv.) szerinti egyesület.

⁴ A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 3. számú mellékletében felsorolt szervezetek.

- a felsőoktatási intézmények⁵
- Nemzeti Együttműködési Alap.

Az egyesületek, alapítványok és közalapítványok akkor lehetnek kedvezményezettek, ha a létesítő okiratuk szerint közvetlen politikai tevékenységet nem folytatnak, szervezetük pártoktól független és azoknak anyagi támogatást nem nyújtanak⁶.

Az egyesületek, alapítványok, közalapítványok kedvezményezhetősége szempontjából fontos, hogy milyen tevékenység minősül közhasznúnak.

A Civil tv. 2. § 20. pontja határozza meg a közhasznú tevékenység fogalmát, mely szerint közhasznú tevékenység minden olyan tevékenység, amely a létesítő okiratban megjelölt közfeladat teljesítését közvetlenül vagy közvetve szolgálja, ezzel hozzájárulva a társadalom és az egyén közös szükségleteinek kielégítéséhez.

A személyi jövedelemadó 1 százalékos felajánlásokra igényt tartó, előzőekben említett kedvezményezetteknek a rendelkező nyilatkozatok megszerzése érdekében közölniük kell az adószámukat azokkal az adózó magánszemélyekkel, akiknek a rendelkező nyilatkozatára számítanak. Ez az eljárás alaki kötöttségek nélküli, megvalósítható személyes kapcsolatfelvétellel, szórólapokkal, egyéb - jogszabályba nem ütköző módon történő - figyelemfelhívással, hirdetéssel. A kedvezményezett reklám és marketing célú tevékenységére fordított költségek együttes összege a felhasználás évében nem haladhatja meg a felhasznált összeg tíz százalékát, de legfeljebb 10 millió forintot.

A támogatók toborzásához előzetes adóhatósági engedélyre nincs szükség, így az előzetes engedélykérések, a szórólapok véleményezésre történő megküldése szükségtelen időkiesést jelenthet.

Az érvényesen regisztrált civil kedvezményezettek listája a NAV honlapján az Szja 1+1 % menüponton belül érhető el.

2. Rendelkező nyilatkozat tehető a befizetett személyi jövedelemadó **másik 1 százalékáról a következők javára:**

- a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény (a továbbiakban: Ehtv.) szerinti bevett egyház, feltéve, ha az adóhatóság technikai számmal látta el,

⁵ A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 1. mellékletében meghatározott felsőoktatási intézmény.

⁶ A Civil tv. 2.§ 22. pontja szerint közvetlen politikai tevékenység, az országgyűlési képviselői választáson történő jelöltállítás, a megyei, fővárosi önkormányzat képviselő testületébe történő jelöltállítás, az Európai Parlament tagjának történő jelölés, a megyei jogú város képviselő testületébe történő jelöltállítás, valamint a polgármester jelölése; nem minősül közvetlen politikai tevékenységnek a külön törvényben meghatározott nemzetiségi szervezet által a helyi, illetve nemzetiségi önkormányzati képviselői választáson történő jelöltállítás valamint a polgármester jelölése.

- az Országgyűlés által, a központi költségvetéséről szóló törvényben⁷ meghatározott kiemelt előirányzat, amely 2019-ben a Nemzeti Tehetség Program (1823).

A 2019. évben egyházi kedvezményezettként a rendelkező nyilatkozaton megjelölhető bevett egyházak listája és a kiemelt előirányzat a www.nav.gov.hu internetes honlapon is megtalálható az Szja 1+1 % menüponton belül.

Főszabály szerint, ha valamely bevett egyház igényt tart az 1 százalékos felajánlásokra, technikai számmal kell rendelkeznie. Az adóhatóság a bevett egyházakat kérelemre technikai számmal látja el. Abban az esetben, ha az adóhatóság a technikai számot kiadta, a bevett egyház a technikai szám kiadásának évét követő évben válik kedvezményezetté.

A költségvetési törvényben meghatározott kiemelt előirányzat hivatalból kap technikai számot az NAV vezetőjétől. Az új technikai számok a Magyar Közlönyben is megjelennek.

3. Az adóhatóság a civil kedvezményezetteket, a technikai számos egyházakat és a költségvetési előirányzatot megillető összegről 2019. szeptember 15-éig az internetes honlapján tájékoztatást tesz közzé.

A civil kedvezményezettek részére a felajánlott összeget 2019. szeptember 30-áig utalja át az adóhatóság. Köztartozás fennállása esetén az adóhatóság az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) rendelkezései alapján intézkedik a kedvezményezett javára felajánlott adóösszegnek az általa nyilvántartott köztartozásra történő átvezetéséről. A kedvezményezett részére a köztartozások kiegyenlítését követően fennmaradó összeg utalható.

Az egyházak részére felajánlott összeget az Emberi Erőforrások Minisztériuma a rendelkező nyilatkozatok évét követő év január 31-éig – azaz idei felajánlások alapján 2020. január 31-éig - utalja át, feltéve hogy a kedvezményezett az átutalás időpontjában is egyházként van nyilvántartva.

A kiemelt előirányzat javára 2019. évben tett nyilatkozatok alapján megállapított összeget a felhasználásában érintett fejezet költségvetése tartalmazza majd, felhasználása pályázati úton történik.

4. Az állami adóhatóság 2019. december 31-ét követően az internetes honlapján tájékoztatást tesz közzé azon civil kedvezményezettek nevével, adószámáról, székhelyéről, a kedvezményezettet megillető összegről és a kedvezményezett javára érvényesen rendelkezők számáról, akik részére a felajánlott 1 százalékos összeg átutalása 2019-ben megtörtént.

A kedvezményezettek az adóhatóságtól egyedi tájékoztatást is kérhetnek a javukra szóló érvényes és érvénytelen, valamint az el nem bírált nyilatkozatok számáról, régiónkénti, megyénkénti, korcsoportonkénti megoszlásáról, továbbá az érvénytelen nyilatkozatok érvénytelenségének okairól és azok arányáról.

⁷ A Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény 44. §-a alapján.

2018-tól az egyházi kedvezményezettek tájékoztatást kaphatnak a rendelkező nyilatkozatot tevők számának településenkénti megoszlásáról is.

Ennek feltétele, hogy elektronikus úton kérelmet nyújtsanak be az adóhatósághoz (EGYSTAT). Az állami adóhatóság a kérelem benyújtását követő 30 napon belül, de legkorábban október 15-től elektronikus úton, térítésmentesen nyújt tájékoztatást.⁸

Mivel a magánszemélyek rendelkező nyilatkozata adótitoknak minősül, ennek tartalmáról egyedi adatokat az adóhatóság csak abban az esetben ad ki a civil kedvezményezetteknek, ha a magánszemély rendelkező nyilatkozatán felhatalmazta az adóhatóságot, hogy a személyes adatait a kedvezményezettel közölheti.

Az állami adóhatóság elektronikus úton benyújtott kérelemre (EGYADAT), a kérelem benyújtását követő 30 napon belül, de legkorábban 2019. október 15-től egy alkalommal elektronikus úton tájékoztatja a civil kedvezményezetteket a rájuk érvényesen rendelkező magánszemélyek nevééről, postai vagy elektronikus levelezési címéről.

A tájékoztatás a magánszemély adott rendelkező évi érvényes nyilatkozata alapján történik. A kedvezményezett az ily módon rendelkezésre álló adatokat kizárólag a közhasznú tevékenységével kapcsolatban a magánszeméllyel történő kapcsolatfelvételre, tájékoztatás nyújtására használhatja fel, és az adatokat kizárólag az adatszolgáltatást követő 5 évig kezelheti.

5. A magánszemély által juttatott pénzösszeg olyan költségvetési támogatásnak minősül, amelynek igénylését és a közcélú tevékenységeknek megfelelő felhasználását az adóigazgatási rendtartásról szóló törvényben és adózás rendjéről szóló törvényben⁹ foglaltak szerint az adóhatóság jogosult ellenőrizni. Amennyiben az ellenőrzés azt állapítja meg, hogy

- a támogatás igénylése jogszabálysértő volt, így például ha a kedvezményezetti feltételek nem állnak fenn, valamint
- a közcélú tevékenység szerinti felhasználás nem valósult meg,

úgy a kedvezményezettnek az adóhatóság határozata alapján az átutalt összeget vissza kell fizetnie.

A civil kedvezményezett akkor használja fel a közcélú tevékenységének megfelelően az 1 százalékos összeget, ha

- az alapítvány, közalapítvány, egyesület alapcél szerinti közhasznú tevékenysége megvalósítására fordítja, illetve
- az 1. pontban felsorolt további szervezetek a létesítő okiratukban és a rájuk vonatkozó külön jogszabályokban alaptevékenységként meghatározott közcélú, közérdekű, közhasznú tevékenység megvalósítására fordítják azt.

Lényeges arra is ügyelni, hogy a kedvezményezett fenntartásával, működésével kapcsolatos költségként elszámolható összeg együttesen sem haladhatja meg a felhasználás évében felhasznált összeg **25 százalékát, de legfeljebb a 25 millió forintot**. Működési költségként a következők vehetők figyelembe:

⁸ Szftv. 6/A. § (5a) bekezdés alapján.

⁹ Az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény és az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény alapján.

- a) a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény
 - 79. §-a szerinti személyi jellegű ráfordítások,
 - 83. § (3) bekezdése szerinti fizetendő kamatok és kamatjellegű ráfordítások, a pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai,
- b) székhely, működési hely - kivéve, ha az valamely alapító, tag, vezető tisztségviselő, alkalmazott vagy ezek hozzátartozója által bármely jogcímen lakás céljára használt ingatlana is egyben - fenntartásával és működtetésével kapcsolatos költségek, így különösen az ingatlan bérleti díja és a kedvezményezettet terhelő közműdíjak,
- c) postaköltség, telefon- és internet szolgáltatás alapdíja,
- d) - költségvetési szervek esetében - személyi és dologi juttatások.

A kedvezményezett reklám és marketing célú tevékenységére fordított költségek együttes összege a felhasználás évében nem haladhatja meg a felhasznált összeg tíz százalékát, de legfeljebb 10 millió forintot.

6. A civil kedvezményezettnek a javára juttatott összeg cél szerinti felhasználásáról, vagy esetleges tartalékolásáról az adóhatóság előtt kell számot adnia. 2008. január 1-jétől hatályban lévő fontos szabály az, hogy a kedvezményezett a részére átutalt 1 százalékos összeg felhasználására vonatkozó adatokat **nem sajtóközlemény útján** teszi közzé. Ehelyett a kedvezményezett köteles a részére juttatott összeg felhasználására, vagy esetleges tartalékolásra vonatkozó adatokat az átutalást követő második év május 31-ig (tehát a 2019-ban átutalt összeg esetén 2021. május 31-éig) az állami **adóhatóság részére, elektronikus úton** megküldeni.

2019. május 31-ig kell teljesíteni a 2017-ben átutalt összegről az elszámolási kötelezettséget a 17KOZ jelű nyomtatványon (közleményen), amely letölthető a NAV honlapjáról.

A kedvezményezett jogutód nélküli megszűnése esetén, vagy ha a felajánlásokra nem tart igényt és a regisztrációja lezárását kéri, akkor soron kívül beszámolási kötelezettség terheli a 19MKOZ jelű nyomtatványon.

Jogutódlással megszűnt kedvezményezett esetén a jogutódot a jogelődre vonatkozó tartalmú és határidejű elszámolási kötelezettség terheli a 17KOZ jelű közleményen, amennyiben a benyújtási kötelezettség feltételei fennállnak.

A közleményben szerepelnie kell az 1 százalékos összeg felhasználására vonatkozó adatoknak, ezen belül a cél szerinti és működési költségeknek külön-külön és összegszerűen is. Szintén szerepelnie kell a felajánlott összeg esetleges – legfeljebb az átutalást követő második év végéig terjedő – tartalékolására vonatkozó információknak is. 2017-től a köztartozásra átvezetett összeget is fel kell tüntetni a közleményben. A közlemény végén nagyobb terjedelmű szabadon gépelhető rész található, melyben az 1 százalékos összeg felhasználására vonatkozó részletes információk tüntetendőek fel.

Az adóhatóság a szervezetek részére átutalt, illetve köztartozásra visszatartott támogatás, a felhasznált vagy tartalékolt támogatás, valamint a visszafizetendő támogatás összegét honlapján közzéteszi.¹⁰

¹⁰ Az adatokat a NAV első alkalommal 2018. január 1-jét követően teszi közzé.

Az adóhatóság a közleményekben szereplő adatokat és a felajánlásokból kizárt adózók listáját átadja az Emberi Erőforrások Minisztériumát vezető miniszter részére, aki az adatokat minisztériuma honlapján közzéteszi. Ezen túl azon szervezetek, amelyek saját internetes felülettel rendelkeznek, a felhasználást követő év május 31-ig kötelesek a közleményt ezen a felületen is közzétenni azzal, hogy a közleményt 1 évig nem lehet onnan eltávolítani.

Amennyiben a kedvezményezett a közleményre vonatkozó szabályoknak

- a) nem tett eleget,
 - b) teljesítése során számszakilag hibás adatot közölt, vagy nem az elszámolandó összeget szerepeltette, és az adóhatóság által az adatok javítására kitűzött határidőt elmulasztotta, vagy
 - c) teljesítése során valótlan adatot közölt,
- az adóhatóság határozatával kizárja a határozat jogerőre emelkedését követő rendelkező évben tett felajánlásokból történő részesedésből.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal